

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 713-01/11-04/02

Urbroj: 5030109-11-3

Zagreb, 12. svibnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o radu pučkog pravobranitelja za 2010. godinu – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/11-09/10, urbroja: 65-11-03, od 11. travnja 2010. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pučkog pravobranitelja za 2010. godinu daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pučkog pravobranitelja za 2010. godinu, koje je Pučki pravobranitelj Republike Hrvatske podnio predsjedniku Hrvatskoga sabora, aktom broja: P.P.R. – 06-06-118/11, od 11. travnja 2011. godine, očituje se kako slijedi:

1. Statistički podaci za 2010. godinu

U Izvješću o radu pučkog pravobranitelja za 2010. godinu, na str. 5. i 6. navedena su tijela koja ne odgovaraju ažurno na upite pučkog pravobranitelja (30 dana).

Vlada Republike Hrvatske napominje da u nekim slučajevima, npr. kod upita iz djelokruga Upravne inspekcije, nije moguće odgovoriti na upit u roku od 30 dana, budući da se nadzor u pravilu obavlja posrednim putem, na temelju dostavljenih izvješća i dokumentacije što sve ima utjecaja na ažurnost postupanja.

Također, Vlada Republike Hrvatske ističe da Upravna inspekcija Ministarstva uprave u predmetima, čije rješavanje zahtijeva duže vrijeme od zakonskog roka za odgovor, kontinuirano izvješćuje pučkog pravobranitelja o naročito važnim radnjama koje se poduzimaju.

Osim toga, a u vezi s dugotrajnošću postupanja pred nadležnim tijelima i nedostavljanja odgovora na upit pučkog pravobranitelja, u pravilu, Upravna inspekcija Ministarstva uprave postupa po svakoj primljenoj predstavljanju, požuruje postupanje tijela i traži rješavanje zahtjeva stranaka, međutim nadležna tijela često ne odgovaraju pravovremeno, pa se planira u narednom periodu pristupiti utvrđenju razloga koji dovode do toga, a posebno u odnosu na ona nadležna tijela koja ne odgovaraju na veći broj ponovljenih zahtjeva za dostavu izvješća.

2. Obnova – Stambeno zbrinjavanje – Povrat privremeno preuzete imovine

U Izvješću pučkog pravobranitelja za 2010. godinu iznesene su pritužbe koje se odnose na nepoštivanje i netransparentnost stambenog zbrinjavanja, sudske postupke za ulaganja privremenih korisnika u imovinu koju su dobili privremeno u posjed i na korištenje te rješavanje problema zaštićenih najmoćnijih.

Problemi koji se odnose na netransparentnost stambenog zbrinjavanja, kao i ulaganja privremenih korisnika u imovinu koju su dobili privremeno u posjed, a koje iznosi pučki pravobranitelj u Izvješću, uočeni su i u Vladi Republike Hrvatske, koja je pripremila Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi, dostavljen 2. travnja 2011. godine Hrvatskome saboru na donošenje po hitnom postupku.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi transparentno se uređuju kriteriji za stambeno zbrinjavanje, te se izričito i vrlo precizno definira se formiranje Listi prvenstva. Ovisno o raspoloživom stambenom fondu u državnom vlasništvu i osiguranim sredstvima u državnom proračunu, pravo na stambeno zbrinjavanje za korisnike ostvaruje se na temelju Liste prvenstva koju utvrđuje Ministarstvo regionalnog, razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva za svaku kalendarsku godinu. Lista prvenstva za narednu kalendarsku godinu formira se od zahtjeva koji zadovoljavaju uvjete i prema utvrđenim kategorijama i bodovima za svaki predmet. Zakonom se propisuje da prioritet u stambenom zbrinjavanju imaju podnositelji zahtjeva koji borave u objektima organiziranog smještaja prema datumu primitka zahtjeva, podnositelji zahtjeva koji su bivši nositelji stanarskog prava prema datumu primitka zahtjeva, zatim ostali podnositelji zahtjeva za koje se redosljed na Listi prvenstva određuje temeljem bodovanja, pri čemu prvenstvo na Listi ima zahtjev s najvećim brojem bodova.

Vezano za provedbu Zaključka Vlade Republike Hrvatske u vezi s ulaganjem u imovinu koja je dana privremeno u posjed i na korištenje, Ministarstvo regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva upoznato je s predmetima iz Izvješća pučkog pravobranitelja te je u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi predložen način rješavanja pitanja ulaganja u zauzetu imovinu od strane privremenih korisnika, tako da Republika Hrvatska preuzima obveze vlasnika imovine, odnosno da ako je privremeni korisnik uložio sredstva u poslovni ili stambeni objekt koji nije predmet obnove ili je uložio sredstva u stambeni objekt koja su veća od sredstava potrebnih za obnovu prema Zakonu o obnovi, Republika Hrvatska preuzima obvezu vlasnika prema korisniku za isplatu uloženi sredstava. Ako je privremeni korisnik ostvario pravo na stambeno zbrinjavanje na teret sredstava državnog proračuna, Republika Hrvatska izvršit će prijebaj njegovih uloženi sredstava u objekt sa sredstvima Republike Hrvatske utrošenim za njegovo stambeno zbrinjavanje te će mu isplatiti samo iznos razlike sredstava.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi stvara se mogućnost rješavanja dvaju slučajeva ulaganja privremenih korisnika u privatnu imovinu vlasnika iz B. i vlasnice iz S. T., a koje navodi pučki pravobranitelj u svom Izvješću. Što se tiče stupanja u posjed vlasnika nekretnine u B., Vlada Republike Hrvatske ističe da postoji još jedno neriješeno prethodno pitanje koje nije u nadležnosti Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Pokrenut je sudski postupak radi utvrđivanja vlasništva na nekretnini koja je dana privremeno u posjed i na korištenje. Stoga se povrat nekretnina ne može riješiti dok se ne riješi prethodno pitanje iz sudskog postupka.

Ukupno su za 24 zahtjeva za povrat sredstava pokrenuti sudski postupci. Od toga je riješeno 13, a preostalo je 11 predmeta. Međutim, tijekom ožujka 2011. godine primljena su dva nova zahtjeva, te sada ima 13 neriješenih predmeta.

Pitanje vezano za ostvarivanje prava zaštićenih najmoprimaca riješeno je Uredbom za kupnju obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu na područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 19/2011). Člankom 4. navedene Uredbe utvrđeno je da pravo na kupnju stanova u vlasništvu Republike Hrvatske koji se nalaze u gradovima i općinama na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije razvrstanima u I. skupinu područja posebne državne skrbi prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi (Hrvatsko Podunavlje) imaju bivši nositelji stanarskog prava na tim stanovima koji su stekli pravni položaj zaštićenog najmoprimca temeljem Zakona o najmu stanova (Narodne novine, br. 91/96, 48/98, 66/98 i 22/2006) pod uvjetom da te stanove neprekidno koriste i u njima i sada prebivaju. Slijedom navedenog, do sada je potpisano 104 ugovora o najmu s zaštićenim najmoprimcima. Najmoprimci mogu podnijeti zahtjev za kupnju stana po odredbama ovoga članka u roku od godine dana od dana stupanja na snagu navedene Uredbe.

U vezi s primjedbom u Izvješću pučkog pravobranitelja koja se odnosi na stambeno zbrinjavanje obitelji koje su trenutno smještene u Strmici, Ministarstvo regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva poduzelo je sve mjere za pronalaženje rješenja za trajno stambeno zbrinjavanje obitelji iz Strmice. Tijekom 2010. godine, iz centra Strmica su iseljene 4 obitelji - 6 osoba za koje je Ministarstvo osiguralo uvjete za povratak (stambeno zbrinjavanje na područjima posebne državne skrbi i organizirana obnova obiteljskih kuća).

U prihvatnom centru „Strmica“ u Strmici sada je smješteno 10 obitelji - 18 osoba, od toga je za 5 obitelji - 9 osoba Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva osiguralo modele trajnog rješavanja stambenog zbrinjavanja, po modelu organizirane ugradnje i darovanja osnovnoga građevinskog materijala, davanjem u najam stana u državnom vlasništvu, a za jednu osobu osigurati će se smještaj u Domu umirovljenika Knin.

Za preostalih pet obitelji u tijeku je pronalaženje odgovarajućeg stambenog smještaja sukladno raspoloživim mogućnostima Ministarstva regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva, te Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi (stambeno zbrinjavanje i smještaj u ustanove socijalne skrbi).

U vezi s primjerom (1) u Izvješću pučkog pravobranitelja koji se odnosi na pritužbu N. B. iz D. L., Vlada Republike Hrvatske napominje da je o žalbi pritužiteljice N. B., protiv prvostupanjskog rješenja od 7. svibnja 2007. godine, pred Ministarstvom regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva okončan postupak, te da je o toj žalbi 27. travnja 2011. godine doneseno rješenje, koje je proslijeđeno nadležnom Uredu državne uprave u Ličko-senjskoj županiji, a koji Ured ima obvezu, u roku 8 dana od dana primitka toga rješenja sa spisima predmeta, dostaviti primjerak rješenja stranci.

U vezi s primjerom (2) u Izvješću pučkog pravobranitelja koji se odnosi na pritužbu J. G. iz C., napominjemo da je o žalbi pritužitelja J. G. okončan postupak o njegovoj žalbi, rješenjem Ministarstva regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva od 29. listopada 2009. godine. Budući da je tim rješenjem predmet vraćen u ponovni postupak pred prvostupanjsko tijelo, odnosno nadležni Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji, podneskom navedenog Ministarstva od 22. travnja 2011. godine upućena je požurnica navedenom Uredu radi donošenja rješenja pred tim tijelom, odnosno da isti dostavi izvješće o razlozima nedonošenja toga rješenja u zakonom propisanom roku.

3. Osobe lišene slobode

U odnosu na problematiku vezanu za osobe lišene slobode, navedenu u Izvješću pučkog pravobranitelja, Vlada Republike Hrvatske ističe da je tijekom 2010. godine Uprava za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa, sukladno financijskim mogućnostima sustavno poduzimala mjere za povećanje kapaciteta namijenjenih smještaju zatvorenika, a u svrhu smanjenja pojave prenapučenosti u zatvorima i kaznionicama:

- a) Izgradnja nove zgrade u Kaznionici u Glini, namijenjene smještaju 420 zatvorenika, započeta je u 2009. godini i dovršena je krajem 2010. godine. U tijeku je opremanje kaznionice i završen je prijam službenika pravosudne policije koji su krajem travnja 2011. godine počeli raditi, čime su se ostvarile osnovne pretpostavke za stavljanje u funkciju novog objekta kojim su smještajni kapaciteti Zatvorskog sustava povećani za 12%.
- b) U 2010. godini nastavljene su aktivnosti na pripremi izgradnje nove zgrade Zatvora u Zagrebu (izrada projektne dokumentacije i ishodenje građevinske dozvole) čime će se smještajni kapaciteti Zatvorskog sustava povećati za 376 zatvorenika.
- c) Prenamjenom i adaptacijom pojedinih prostora u zatvorima i kaznionicama u 2010. godini povećani su smještajni kapaciteti, a uz to se kontinuirano radi na poboljšanju uvjeta smještaja zatvorenika.
- d) Isto tako, tijekom 2010. godine nastavljene su pripremne aktivnosti na izgradnji nove kaznionice i zatvora u Šibeniku namijenjene za smještaj 1 230 zatvorenika.
- e) Tijekom 2010. godine provedene su analize trajanja i učestalosti izricanja mjere pritvora, kao i zakonske osnove određivanja pritvora, s ciljem poduzimanja aktivnosti na ubrzanju pritvorskih postupaka kao i restriktivnijeg određivanja pritvora.

Uprava za zatvorski sustav tijekom 2010. godine nastavila je s provođenjem cijelog niza mjera i aktivnosti koje imaju za cilj ukloniti ili znatnije umanjiti negativne učinke prenapučenosti tako da je u praktično svim kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima došlo do povećanja raznovrsnosti tretmanskih sadržaja, kao i broja zatvorenika koji su obuhvaćeni tim aktivnostima. Isto tako, u 2010. godini nastavljena je praksa uvođenja dodatnih slobodnih aktivnosti u koje se organizirano i individualno uključuju zatvorenici, pritvorenici i odgajnici. Zbog povećanog broja svih kategorija zatvorenika u cijelom

zatvorskom sustavu u iznimnim i pojedinačnim slučajevima dolazi do privremenog i povremenog smještaja manjeg broja zatvorenika u neodgovarajuće uvjete. Zatvorska uprava u svim takvim slučajevima žurno poduzima mjere za uklanjanje uočenih nedostataka: radovima u prostorijama u kojima su smješteni zatvorenici, nabavom odgovarajuće opreme, kao i premještanjem zatvorenika u druge, odgovarajuće prostore u istom ili drugom zatvoru, odnosno kaznionici što je u svom Izvješću konstatirao i pučki pravobranitelj.

Tijekom 2010. godine poduzelo se niz aktivnosti na kvalitativnom poboljšanju smještajnih uvjeta – intenzivirano je tekuće održavanje svih prostora u kojima borave i rade zatvorenici tako da se najmanje jedanput godišnje kreće svi prostori, sanirani su i rekonstruirani sanitarni čvorovi u velikoj većini kaznionica i zatvora, te su poboljšani uvjeti grijanja. Ove aktivnosti su posebno provedene u zatvorima nakon obilaska pučkog pravobranitelja (zatvori u Karlovcu, Sisku i Splitu).

Unatoč povećanom priljevu zatvorenika i otežanih mogućnosti dobivanja odgovarajućih poslova za kaznionice i zatvore tijekom 2010. godine zadržana je ista stopa radne angažiranosti zatvorenika. Kao i ranijih godina, zbog posebnosti izvršavanja mjere pritvora, te smanjenog opsega raspoloživih poslova u zatvorima manja je radna angažiranost kod pritvorenika i kažnjenika i kreće se ispod 10%, dok je radna angažiranost zatvorenika koji se nalaze na izdržavanju kazne zatvora u kaznionicama u prosjeku 75%, a u zatvorima 39,4%. Najveća stopa radne angažiranosti je i nadalje kod odgajnika i iznosi oko 85%.

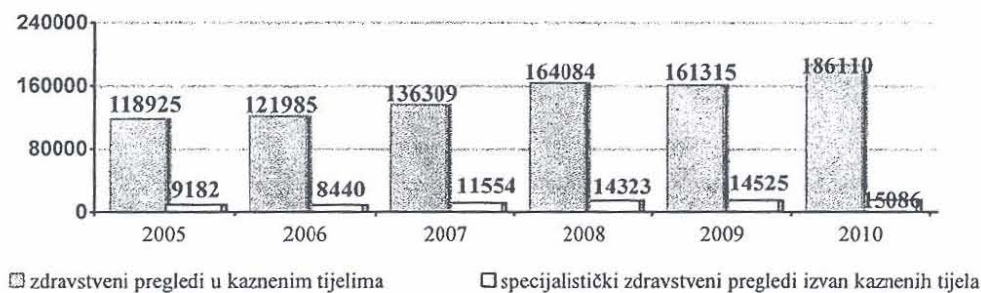
Kao i u ranijim Izvješćima, pučki pravobranitelj tijekom svojih obilazaka kaznionica i zatvora prepoznao je napore Uprave za zatvorski sustav na povećanju broja službenika tretmana, posebice u zatvorima pri čemu je u nekim zatvorima zapaženo znatno poboljšanje atmosfere među zatvorenicima kao i ukupno funkcioniranje zatvora (Zatvor u Osijeku i Zatvor u Požegi). Iznimnu važnost za ukupno funkcioniranje zatvorskog sustava predstavljaju službenici tretmana. Početkom 2010. godine donesena je Uredba o unutarnjem ustroju Ministarstva pravosuđa i Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa u Upravi za zatvorski sustav te je povećan ustrojeni broj službenika i namještenika za 185 izvršitelja pa tako sada ima sistematizirano 3428 izvršitelja. Valja istaknuti da je povećan broj sistematiziranih službenika tretmana. Krajem 2010. godine za potrebe novog objekta u Kaznionici u Glini raspisani su natječaji za prijam 106 službenika (90 pravosudnih policajaca i 16 službenika drugih službi, najvećim dijelom službenika tretmana). Početkom 2011. godine objavljeni su novi natječaji čime će se tijekom tekućeg razdoblja primiti dio službenika, uglavnom za potrebe tretmana, zdravstvene zaštite i strukovne izobrazbe zatvorenika.

Unatoč nedostatku dovoljnog broja službenika zdravstvene struke, u zatvorskom sustavu tijekom 2010. godine svim zatvorenicima pružena je odgovarajuća zdravstvena zaštita. Iako se nisu zapošljavali novi liječnici, posebno psihijatri, sklopljeni su odgovarajući ugovori o pružanju zdravstvenih usluga, čime su pokrivene sve potrebe za zdravstvenom zaštitom zatvorenika. Razina skrbi, mjere i aktivnosti zdravstvene zaštite kvalitetom i opsegom usklađena je sa propisima u javnom zdravstvu za osigurane osobe iz obveznoga zdravstvenog osiguranja. Sukladno ugovoru s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, zatvorenici koji imaju važeće zdravstveno osiguranje mogu se liječiti i kod liječnika u javnom zdravstvu u ambulancama u sjedištu kaznionica i zatvora. Zatvorenicima se propisuju lijekovi s osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

U 2010. godini svim kategorijama zatvorenika pružana je potrebna zdravstvena zaštita od strane liječnika i drugog medicinskog osoblja službenika zatvorskog sustava, u sljedećem opsegu: 139.530 općih liječničkih pregleda, 7.203 stomatološka pregleda, 29.032 psihijatrijska pregleda, 7.371 laboratorijska pretraga, 2.974 druga pregleda.

Uz to u ustanovama javnog zdravstva zatvorenicima je pruženo 15.086 liječničkih pregleda, odnosno odgovarajućih liječenja.

Usporedba općih zdravstvenih i specijalističkih pregleda tijekom 2010. godine s ranijim godinama

Središnji ured Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa kontinuirano provodi aktivnosti na dosljednom zakonitom i stručnom postupanju sa zatvorenicima uz uvažavanje njihovih temeljnih ljudskih prava pri čemu se provode ciljne aktivnosti u svrhu ujednačavanja prakse postupanja u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima. U tu svrhu više puta godišnje ravnatelj Uprave za zatvorski sustav organizira tematske sastanke s upraviteljima kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i Centra za izobrazbu, a isto tako načelnici iz Središnjeg ureda organiziraju sastanke s načelnicima tretmana, osiguranja, rada i strukovne izobrazbe kako bi se unaprijedio i ujednačilo profesionalno i zakonito postupanje sa zatvorenicima. Tijekom 2010. godini redovito su se provodili stručni obilasci kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda, a uz to su obavljani upravni i inspekcijski nadzori s ciljem utvrđivanja zakonitog i stručnog postupanja sa zatvorenicima i odgajanicima. Konkretno, u Kaznionici u Glini provedena su dva upravna nadzora koja su između ostalog imala cilj ujednačavanja prakse postupanja sa zatvorenicima. Tijekom navedenih nadzora, između ostalog, donijeti su odgovarajući naputci o primanju rabljene obuće i posjedovanju dopuštenih stvari kako bi se osigurala praksa ujednačenog postupanja sa zatvorenicima.

4. Osobe s duševnim smetnjama (smještaj u psihijatrijsku i drugu ustanovu)

Vežano uz navode u ovom poglavlju, na stranici 49., navedeno je da je od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u 2010. godini od strane Ureda pučkog pravobranitelja zatraženo nekoliko očitovanja u svezi s Psihijatrijskom bolnicom Lopača, u kojoj je temeljem rješenja nadležnih centara za socijalnu skrb priznato pravo na skrb izvan vlastite obitelji za 20 korisnika, ali da do dana pisanja Izvješća nisu primljeni odgovori Ministarstva na postavljena pitanja, već samo isprika da se čeka očitovanje s terena (Izvješće je pisano u travnju 2011. godine).

Prema podacima Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi na upite vezane uz navedeno, Ministarstvo je Uredu odgovaralo nekoliko puta: 1. ožujka 2011. godine, 21. travnja 2010. godine, 21. srpnja 2010. godine i posljednji put 8. ožujka 2011. godine. Nadalje, Povjerenstvo Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi je 26. ožujka 2010. godine izvršilo

očevid u prostoru Psihijatrijske bolnice Lopača, a Zapisnik o navedenom očevidu priložen je uz naprijed navedene odgovore, kao i rješenje toga Ministarstva doneseno na temelju utvrdenoga činjeničnog stanja.

U Psihijatrijskoj bolnici Lopača trenutno je, na temelju rješenja nadležnih centara za socijalnu skrb, smješteno 18 korisnika (jedan korisnik je umro, a jedan je premješten u Dom za psihički bolesne odrasle osobe Motovun). Iz pisane izjave ravnatelja bolnice dane tijekom očevida, proizlazi da nije moguće u potpunosti izdvojiti korisnike skrbi izvan vlastite obitelji od bolničkih pacijenata, kako je to predloženo u točki 1. zaključka Izvješća Pučkog pravobranitelja za 2009. godinu, od 28. travnja 2009. godine (osiguran je zaseban objekt za skrb izvan vlastite obitelji koji ispunjava propisane uvjete za 8 korisnika kojima nije potreban kontinuirani nadzor). Tako je stoga što se radi o osobama čije psihičke slike uglavnom onemogućavaju njihovo zbrinjavanje u drugim ustanovama, a potrebna im je konstantna kontrola medicinskog osoblja vezana uz uzimanje medikamenata, kao i restrikcija u kretanju, a sve povezano s njihovim psihičkim stanjem, koje je stalno na granici psihotičke dekompenzacije. Takve osobe često moraju biti stavljene pod pojačani nadzor, uz strogu restrikciju kretanja, na zatvoreni odjel, budući da u suprotnom predstavljaju opasnost po sebe i okolinu. U vrijeme kompenzacije odlaze ili na otvorene odjele ili u zasebni objekt koji ispunjava propisane uvjete. O svim navedenim okolnostima kao i drugim upitima, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je upoznao Pučkog pravobranitelja s naprijed navedenim podnescima.

Vežano uz primjedbu pučkog pravobranitelja o nedostavljanju traženih podataka i odgovora od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi do kraja izvještajnog razdoblja, a u odnosu na osnivanje Službi za zaštitu mentalnog zdravlja na lokalnoj razini i razlozima nepridržavanja roka određivanja zdravstvene ustanove za prisilnu hospitalizaciju osoba koje su u neubrojivom stanju počinile obilježja kaznenih djela (str. 47. i 48.), Vlada Republike Hrvatske napominje da su navedeni podaci naknadno dostavljeni.

5. Postupanje policijskih službenika

U dijelu Izvješća koje se odnosi na postupanje policijskih službenika, Vlada Republike Hrvatske se ne slaže s navodima (str. 50.) da: "...odgovori koji se u ispitnim postupcima dostavljaju pučkom pravobranitelju nerijetko su formalni te sadrže općenit stav o zakonitosti postupanja. Iz odgovora nije razvidno što je poduzeto u postupku ispitivanja pritužbe i na čemu se temelji stav o osnovanosti odnosno neosnovanosti pojedine pritužbe.". Naime, svi navodi u predstavkama na rad policijskih službenika temeljito su ispitani te su poduzete sve mjere i radnje za donošenje relevantne ocjene o čemu je i pisanim putem obaviješten pučki pravobranitelj.

Nadalje, Odjel za unutarnju kontrolu Ministarstva unutarnjih poslova samostalno ili u suradnji s drugim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva, uz ostale poslove, provodi postupke prema pritužbama i predstavkama fizičkih i pravnih osoba, za što, prema potrebi, koristi stručnu pomoć drugih ustrojstvenih jedinica Ministarstva. U određenim slučajevima, Odjel za unutarnju kontrolu provjere navoda povjerava nadležnim policijskim upravama, ali isključivo u skladu s načelnom racionalizacije i ekonomičnosti. U tim slučajevima provjeru navoda provode specijalizirani policijski službenici i ustrojstvene jedinice za zakonitost postupanja, no njihov rad i u tim slučajevima nadziru policijski službenici Odjela za unutarnju kontrolu. Stoga opasku pučkog pravobranitelja da Odjel prepuštajući pojedine slučajeve u rad drugim ustrojstvenim jedinicama (npr. Ravnateljstvu

policije) zapravo nepovoljno utječe na kvalitetu obavljenog posla Vlada Republike Hrvatske smatra prestrogom.

Na temelju članaka 5. i 7. novoga Zakona o policiji (Narodne novine, broj 34/2011) ministar unutarnjih poslova donijet će Pravilnik o predstavkama i pritužbama, vođenju evidencije predstavki i pritužbi te o radu povjerenstva za rad prema pritužbama, kao i Pravilnik o unutarnjoj kontroli i nadzoru rada službenika i ustrojstvenih jedinica Ministarstva unutarnjih poslova, čija izrada je u tijeku, sukladno rokovima utvrđenima tim Zakonom. Ovim pravilnicima bit će normativno uređen postupak rada prema predstavkama i pritužbama, te sudjelovanje predstavnika javnosti u donošenju odluke o njihovoj utemeljenosti. S obzirom na to da su svi podaci o radu Odjela za unutarnju kontrolu dostupni javnosti, osim u slučajevima kada je to u suprotnosti s propisima kojima se regulira tajnost i zaštita osobnih i službenih podataka, stupanjem na snagu spomenutih propisa transparentnost rada Odjela za unutarnju kontrolu zadovoljit će kriterije standarda zemalja Europske unije.

6. Prostorno uređenje i graditeljstvo

U uvodnom dijelu poglavlja „Inspeksijski nadzor nad građenjem“, pučki pravobranitelj ističe pojavu građana koji pred njim traže zaštitu prava kad su nezadovoljni radom građevinske inspekcije, poglavito zbog neprovođenja postupka prisilnog uklanjanja. Iako je nesporno pravo građana da kod pučkog pravobranitelja zatraže zaštitu u odnosu na njihova prava kao vlasnika susjedne nekretnine, bitno je pritom ukazati na okolnost da se ocjene u Izvješću pučkog pravobranitelja temelje na samo 63 pritužbe, primljene tijekom 2010. godine, što je u trendu smanjivanja takvih pritužbi pučkom pravobranitelju, počevši od 2007. godine, a osobito je zanemariva u usporedbi s brojem prijava, odnosno obraćanja građana Upravi za inspeksijske poslove radi različitih razloga vezanih uz inspeksijski postupak.

Imajući prethodno u vidu, netočna je tvrdnja da se je tek na temelju podataka iz Godišnjeg izvješća o radu građevinske i urbanističke inspekcije u 2009. godini moglo prvi put vidjeti podatke o kriterijima za određivanje prioriteta na temelju kojih se određena gradnja uvrštava u Plan Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva za uklanjanje putem ugovornog izvođača. Naime, opće je poznata činjenica da je u svakom od takvih zahtjeva pritužitelja pučkom pravobranitelju iznesen stav navedenog Ministarstva, vezano uz planirano izvršenje, kao što je iznesen i stav da se takva izvršenja ne provode u useljenim građevinama koje se koriste i za koje zbog troškova u odnosu na raspoloživa sredstva iz državnog proračuna ne može biti osiguran smještaj od strane Centara za socijalnu skrb ili na drugi način. Također, vrlo često se pritužitelji zahtjevi odnose na građevine koje nisu bile prioritet u izvršenju zbog provođenja prioriternih izvršenja u koncentriranim zonama nezakonite gradnje u zaštićenom obalnom području mora, kao jednom od značajnih zadataka u poglavlju zaštite prostora iz Programa rada Vlade Republike Hrvatske. Također, o svim tim činjenicama više puta su izneseni podaci u medijima.

Valja također imati na umu da se pučkom pravobranitelju vrlo često obraćaju građani, koji ne žele na drugi način riješiti svoje susjedske odnose, te prijavljujući nezakonitu gradnju građevinskoj inspekciji nakon višegodišnjeg njenog mirnog prihvaćanja i odobravanja, nastoje bez troškova sudskog postupka putem građevinske inspekcije riješiti to pitanje, a koje najčešće s prostornog i graditeljskog kriterija ne predstavlja bitnu povredu. Pritom je potrebno navesti da su ne mali broj takvih pritužitelja i sami nezakoniti graditelji, zbog čega građevinska inspekcija pokreće postupke i protiv takvih pritužitelja.

Bitno je ukazati na činjenicu da se u predmetima koje provodi pučki pravobranitelj taj predmet ne završava osnovnim izvješćem o njegovu stanju, već se nastavljaju zahtjevi za izvješćivanje do konačnog izvršenja inspekcijskog rješenja prisilnim putem. Vlada Republike Hrvatske smatra da se time svakako utječe na donošenje odluka Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u vezi s izvršenjem, u kojem se najčešće ne mogu uzeti u obzir i drugi građani koji također prijavljuju nezakonitu gradnju građevinskoj inspekciji, a često su razlozi za nemogućnost hitnog izvršenja temeljem zahtjeva pučkog pravobranitelja i gospodarske naravi. Naime, s obzirom na znatno smanjenje sredstava državnog proračuna, koja su namijenjena izvršenju inspekcijskih rješenja prisilnim putem, nužna je i neophodna racionalnost u organizaciji tih aktivnosti, vodeći računa o lokacijama i broju izvršenja.

Glede pak stava pučkog pravobranitelja da se svakoj zainteresiranoj strani omogući podnošenje zahtjeva kojim traži izvršenje inspekcijske mjere, kada ta mjera nije izvršena na način i u roku kako je to utvrđeno inspekcijskim rješenjem, valja istaknuti da se inspekcijskim rješenjem ne određuje rok u kojem će se rješenje izvršiti putem druge osobe, da je Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, br. 76/2007 i 38/2009) određeno da se izvršenje ne može izvršiti protekom 10 godina (zastara), kao i da Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva s velikom pozornosti uvažava zahtjeve prijavitelja, ali i to da je dužno omogućiti ostvarivanje prava nezakonitih graditelja koja su im dana sukladno istom Zakonu, vezano uz naknadno ozakonjenje.

Vezano uz opisane slučajeve potrebno je istaknuti da su u navedenim predmetima, zbog složenih suvlasničkih odnosa kao i nastanka moguće štete (P.P.-491/05), vodi provjera ili su nastale druge okolnosti, bilo prijavitelju ili izvršeniku, koje su od utjecaja na mogućnost izvršenja putem druge osobe, a o čemu su pučkom pravobranitelju pripremljena izvješća.

Vlada Republike Hrvatske napominje da je navedenim Zakonom određeno tko je stranka u inspekcijskom postupku, a koji ne uključuje prijavitelja.

U vezi sa slučajem opisanim u poglavlju „Prostorno uređenje“, valja istaknuti da je nadzor nad spomenutim urbanističkim planom proveden u sklopu zahtjeva Gradske skupštine Grada Zagreba i USKOK-a uz ostalih 27 prostornih planova vezano uz ispravke greški, te da je završno izvješće o tome izrađeno u najkraćem mogućem vremenu s obzirom na potrebne provjere i obimnu dokumentaciju.

7. Statusna prava građana

Vlada Republike Hrvatske naglašava da se upravni postupak stjecanja hrvatskog državljanstva prirođenjem provodi sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Osnova za primitak neke osobe u hrvatsko državljanstvo isključivo je ispunjenje pretpostavki propisanih Zakonom o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, br. 53/91, 28/92 i 113/93). Postupanje Ministarstva unutarnjih poslova u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva ovisi o složenosti činjenica koje je potrebno utvrditi u svakom individualnom slučaju. Ukoliko su pravno relevantne činjenice utvrđene te priložena potrebna dokumentacija, postupak se okončava u kratkom roku. Iz dosadašnje prakse razvidno je da se postupci produljuju u spornim slučajevima kada stranke, primjerice ne sudjeluju aktivno u postupku, ne dostavljaju potrebne dokaze ili dostavljaju isprave u čiju se vjerodostojnost

sumnja ili čekaju, odnosno ne obraćaju se stranim tijelima u pravnim situacijama kada trebaju osobnim zahtjevom ishoditi otpust iz stranog državljanstva.

Ministarstvo unutarnjih poslova, povodom svakog zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem, utvrđuje ispunjava li stranka propisanu pretpostavku poštivanja pravnog poretka iz članka 8. stavka 1. točke 5. Zakona o hrvatskom državljanstvu. Ukoliko je na temelju klasificiranih podataka drugog nadležnog tijela javne vlasti utvrđeno da osoba ne poštuje pravni poredak Republike Hrvatske, razvidno je da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za njezin primitak u hrvatsko državljanstvo. Obrazloženje rješenja iznosi se detaljno i u skladu s važećim propisima kojima se uređuje područje zaštite klasificiranih podataka.

Potpuno je krivo povezivati obrazloženja odbijajućih odluka Ministarstva unutarnjih poslova s ukinutim odredbama članka 26. stavka 3. Zakona o hrvatskom državljanstvu te stavaka 3. i 4. članka 209. Zakona o općem upravnom postupku. Naime, radi se o zakonskim odredbama ukinutim odlukama Ustavnog suda koje godinama nisu na pravnoj snazi i ne predstavljaju izvor za postupanje Ministarstva unutarnjih poslova bilo u kojem predmetu stjecanja hrvatskog državljanstva.

Nadalje, pučki pravobranitelj u uvodnom dijelu koji se odnosi na državljanstvo, prvo spominje kao problem postupanje Ministarstva unutarnjih poslova u slučajevima kada je nekoj osobi izdana domovnica pogreškom službene osobe, a zatim detaljno iznosi postupanje drugih tijela državne uprave koja evidentno nisu ustrojstvene jedinice toga Ministarstva. Naime, sukladno važećim zakonima, domovnica se izdaje u matičnom uredu kao ustrojstvenoj jedinici ureda državne uprave u županijama. Odluke o ispravljanju pogrešnih podataka u državnim maticama ili knjigama državljana donose uredi državne uprave, a o njihovoj zakonitosti u drugostupanjskom žalbenom postupku odlučuje Ministarstvo uprave. Ministarstvo unutarnjih poslova nadležno je jedino za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem (naturalizacijom) po pravnim osnovama iz članaka 8. – 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu. Kad se primi zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva osobe kojoj je prethodno bila izdana domovnica bez pravne osnove, postupa se uvijek prioritarno, štiteći interese stranke te u suradnji s drugim nadležnim tijelima državne vlasti.

Pučki pravobranitelj iznosi da je u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva po privilegiranoj pravnoj osnovi, iz članka 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu, problem u tome što Ministarstvo unutarnjih poslova traži da stranke dokažu svoju pripadnost hrvatskom narodu, umjesto da utvrdi činjenice koje traži Zakon: da pripadnik hrvatskog naroda poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj, te da prihvaća hrvatsku kulturu. Takav zaključak pučkog pravobranitelja nije u skladu s odredbama Zakona o hrvatskom državljanstvu, Zakona o općem upravnom postupku, pravnoj praksi Upravnog suda Republike Hrvatske te odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-III-2826/2006, od 24. ožujka 2009. godine. Upravo se u točki 7. Odluke navodi da uz ostale pretpostavke, osoba koja podnosi zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo na temelju članka 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu, mora udovoljavati pretpostavci da jest pripadnik hrvatskog naroda, što se utvrđuje putem dokaza o ranijem deklariranju pripadnosti hrvatskom narodu u pravnom prometu, osobito navođenjem hrvatske narodnosti u pojedinim ispravama. Zakonsko je pravo i obveza Ministarstva unutarnjih poslova utvrđivanje da li je osoba koja na toj osnovi traži primitak u hrvatsko državljanstvo, pripadnik hrvatskog naroda. U dokaznom postupku ocjenjuju se sva raspoloživa dokazna sredstva, uključujući isprave,

izjave stranke i svjedoka, nalazi vještaka, te dokazi o sudjelovanju u različitim udrugama i institucijama u svijetu, vezanima uz hrvatski narod.

Zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva, u predmetu u kojem je Ustavni sud Republike Hrvatske Odlukom, broj: U-III/2820/2010, od 9. prosinca 2010. godine, usvojio ustavnu tužbu, ukinuo presudu Upravnog suda Republike Hrvatske i rješenje Ministarstva unutarnjih poslova, te vratio predmet na ponovni postupak, odbijen je rješenjem toga Ministarstva zbog neispunjenja jedne od pretpostavki iz članka 16. stavka 1. navedenog Zakona. Na temelju dokaza izvedenih u postupku, utvrđeno je da se stranka do podnošenja zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva nacionalno izjašnjava drugačije, a ne kao pripadnica hrvatskog naroda. Ocjenom svih dokaza nije se utvrdila pripadnost stranke hrvatskom narodu. Naprijed navedena Odluka Ustavnog suda, na koju se poziva pučki pravobranitelj, ne priječi Ministarstvu unutarnjih poslova pravo izvođenja svih dokaza koji mogu pomoći u utvrđivanju činjenica nacionalne pripadnosti, a osobito ne isprava koje sadrže mogućnost nacionalnog izjašnjavanja (neposredni materijalni dokazi).

U dijelu Izvješća koje se odnosi na statusna prava građana, pučki pravobranitelj (str. 85.) izvješćuje da, prema čestim navodima pritužitelja, Ministarstvo unutarnjih poslova nije davalo pomoć strankama, a što je jedno od načela upravnog postupka. Pučki pravobranitelj smatra da bi tijelu koje provodi upravni postupak po zahtjevima za produženje privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji, a to su sukladno Zakonu o strancima, policijske uprave i postaje, zbog poznavanja predmetnih slučajeva trebalo biti razvidno da pojedine stranke neće moći ispuniti zakonske uvjete i da bi, poštujući načelo pomoći stranci, stranke trebalo uputiti da podnose zahtjev za odobravanje privremenog boravka iz humanitarnog razloga. U tim bi slučajevima trebalo ispuniti samo uvjet da stranka ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje. Pučki pravobranitelj posebno ističe odredbu članka 61. Ustava Republike Hrvatske i odredbe Konvencije o pravu djeteta, te navodi da Pravilnik o statusu i radu stranaca u Republici Hrvatskoj, i ne navodi taksativno primjere za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga, a što je istaknuto i u dopisima Ministarstva unutarnjih poslova u kojima se navodi da se kod odlučivanja o zahtjevima za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga ne odlučuje isključivo na temelju primjera navedenih u članku 20. spomenutog Pravilnika.

Sukladno Zakonu o strancima svrhe radi kojih se može odobriti privremeni boravak u Republici Hrvatskoj su: rad, spajanje obitelji, srednjoškolsko obrazovanje i studiranje, znanstveno istraživanje, humanitarni razlozi. Iznimno se boravak može odobriti i u druge svrhe, najdulje do šest mjeseci u godini dana.

Za davanje odobrenja za privremeni boravak važno je da li stranka ispunjava uvjete za davanje toga odobrenja, sukladno odredbama Zakona o strancima, a ne mišljenje tijela da li stranka ispunjava uvjete. Nije sporno da je za humanitarne razloge dovoljno, kao što to navodi pučki pravobranitelj, da stranka ispuni samo uvjet da ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost i javno zdravlje, dok za davanje odobrenja u druge svrhe stranka mora ispuniti i druge uvjete (sredstva za uzdržavanje, zdravstveno osiguranje, osigurano stanovanje i važeća putna isprava). To ipak ne znači da boravak u Republici Hrvatskoj u humanitarne svrhe može dobiti svaka stranka koja ispuni taj jedini uvjet. Osim toga, stranka mora i opravdati svrhu boravka, a to u konkretnim slučajevima znači da mora postojati opravdani razlog humanitarne prirode zbog kojega se odobrava boravak u humanitarne svrhe.

Iz konstatacije pučkog pravobranitelja da su pritužitelji često navodili kako nisu kao stranke dobivali pomoć u tom smislu, trebalo bi dakle raščlaniti konkretne slučajeve, jer ovako općenito nije moguće utvrditi jesu li te pritužbe osnovane ili nisu.

U slučajevima spajanja obitelji nije, dakle, dovoljno da stranka ne ispunjava uvjete propisane Zakonom, npr. da nema osigurano zdravstveno osiguranje ili da na toj osnovi postoji određeni dug, pa da se samim tim svaki takav slučaj kvalificira kao postojanje ozbiljnih humanitarnih razloga za privremeni boravak u humanitarne svrhe. Ukoliko stranka ima mogućnosti podmiriti svoja dugovanja, ali to iz bilo kojeg razlog ne želi učiniti, tada neće biti ocijenjeno da postoje ozbiljni humanitarni razlozi za odobrenje boravka u humanitarne svrhe, jer stranka ne želi ispuniti propisani uvjet kako bi dobila boravak u svrhu spajanja obitelji.

Dakle, službenik koji vodi postupak ne može automatski, za svaku stranku koja traži boravak u svrhu spajanja obitelji, ocijeniti da joj po zakonu pripada pravo na boravak iz humanitarnih razloga i slijedom toga uputiti stranku da ima osnovu za ostvarivanje prava na boravak u humanitarne svrhe, jer to u svakom slučaju i ne mora biti pravo za koje bi stranka imala osnove za ostvarivanje.

U slučajevima kad stranka ne ispunjava određene uvjete za dobivanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, ali je razvidno da za to nije subjektivno odgovorna, već da postoje objektivni i opravdani razlozi zbog kojih nije u mogućnosti ispuniti zakonske uvjete, voditelj postupka će, sukladno svim raspoloživim dokazima, voditi računa o Ustavnoj odredbi i odredbama Konvencije o pravu djeteta te uputiti stranku na mogućnost podnošenja zahtjeva za privremeni boravak u humanitarne svrhe.

Ministarstvo unutarnjih poslova iskazuje posebnu brigu za žurno i zakonito okončanje postupaka stjecanja državljanstva osoba romske nacionalne manjine, kako bi se olakšalo i ubrzalo ostvarivanje njihova statusa u Republici Hrvatskoj. Od 30. kolovoza 2007. godine vodi se evidencija primljenih zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem pripadnika romske nacionalne manjine. Od toga datuma do 22. travnja 2011. godine, ukupno je u hrvatsko državljanstvo primljeno 206 osoba romske nacionalnosti. Značajan broj romske djece u tom razdoblju stekao je hrvatsko državljanstvo po podrijetlu te su upisani u knjige državljana i matice rođenih. Člankom 30. stavkom 1. Zakona o hrvatskom državljanstvu normirano je načelo pravnoga kontinuiteta državljanstva, prema kojem se hrvatskim državljaninom smatra osoba koja je to svojstvo stekla po propisima važećim do dana stupanja na snagu navedenog Zakona. Problemi se javljaju u pojedinačnim slučajevima stjecanja hrvatskog državljanstva pripadnika romske nacionalne manjine koji su po propisima o državljanstvu, važećim u trenutku svog rođenja, stekle, po roditeljima, podrijetlom državljanstvo neke od republika bivše SFRJ, ali svoj državljanski status nisu pravno regulirale. U takvim slučajevima, državna tijela pružaju im značajnu pravnu pomoć i daju upute u vezi s registriranjem njihovog statusa u inozemnim evidencijama.

8. Radni odnos u javnim službama

Vežano uz navode iz ovoga poglavlja (str. 92. do 96.), posljednja preporuka pučkog pravobranitelja bila je obnova upravnog postupka po službenoj dužnosti, u predmetu 20-tak radnika iz Doma za starije i nemoćne osobe iz B. M., s ciljem priznavanja konvalidiranog radnog staža u radni staž za koji radnici ostvaruju uvećanje plaće od 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža.

Rješenje više inspektorice Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi od 5. lipnja 2009. godine doneseno je na temelju Zaključka Zajedničke komisije za tumačenje Kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, broj: 37/2005, od 9. veljače 2005. godine, iz kojeg je razvidno da se radni staž radnika na privremeno okupiranim područjima na koje se primjenjuje Zakon o konvalidaciji (Narodne novine, broj 104/97) i Uredba o provođenju Zakona o konvalidaciji (Narodne novine, broj 51/98) ne ubraja u ukupni radni staž (slično mirovanju radnog odnosa).

Povjerenstvo za tumačenje Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama je 10. veljače 2011. godine dalo tumačenje koje je suprotno ranijem tumačenju, iako nije izmijenjen članak kojim se uređuje plaća u odnosu na ranije važeće kolektivne ugovore, pa tako niti dodatak od 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi je stoga zatražilo od navedenoga Povjerenstva preispitivanje danog tumačenja te davanje upute o postupanju, s obzirom na rješenje inspektora od 5. lipnja 2009. godine, koje je doneseno u skladu s ranijim tumačenjem. Naime, zbog promijenjenog tumačenja o istoj pravnoj stvari stvara se pravna nesigurnost za radnike, ali i za poslodavce, na koje se primjenjuju odredbe Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, a tumačenja Povjerenstva imaju pravnu snagu i učinke kolektivnog ugovora, sukladno odredbi članka 20. stavka 5. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine, broj 115/2010). Kad dobije uputu Povjerenstva za tumačenje Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi će postupiti u skladu s uputom i o svemu izvijestiti D. K. iz B. M. i pučkog pravobranitelja.

9. Službenički i radni odnosi državnih i lokalnih službenika

U dijelu Izvješća u podnaslovu „Prava državnih službenika“, na stranici 99. i dalje, navedeno je, između ostalog, da postupak javnog natječaja prema odredbi članka 46. Zakona o državnim službenicima i nadalje dovodi u nepovoljan položaj kandidate iz reda državnih službenika i dostupnost radnog mjesta pod jednakim uvjetima, s obzirom na to da se u postupku prijma u državnu službu po raspisanom natječaju za izabranog kandidata koji ima status državnog službenika u drugom tijelu, mora zatražiti suglasnost čelnika tijela u kojemu taj službenik radi za premještaj, iako se ne radi o premješčaju.

Sukladno odredbi članka 46. stavka 2. navedenog Zakona, ako je putem javnog natječaja ili internog oglasa izabran kandidat koji radi u drugom državnom tijelu, o tome će se obavijestiti čelnik tijela u kojem taj kandidat radi i zatražiti pisana suglasnost za premještaj službenika. Ako čelnik tijela u kojem službenik radi, ne odgovori u roku od osam dana, smatra se da je suglasan s premještajem službenika u drugo državno tijelo.

Međutim, u slučaju da čelnik tijela u kojemu službenik radi, pisanim putem izričito odbije suglasnost za premještaj službenika u drugo državno tijelo, državni službenik može temeljem članka 136. stavka 2. navedenog Zakona podnijeti pisani otkaz u državnom tijelu u kojemu radi.

Stoga, ukoliko je državni službenik na temelju javnog natječaja primljen u drugo državno tijelo, državna služba u tijelu u kojem radi može mu prestati temeljem pisanog sporazuma čelnika toga tijela i čelnika državnog tijela u koje je primljen u provedenom natječajnom postupku, ali i na temelju podnesenog pisanog otkaza državnog službenika u

državnom tijelu u kojem radi. Iz navedenog je razvidno da se u konkretnom slučaju državni službenik ne stavlja u nepovoljniji položaj od osoba koje se na temelju javnog natječaja primaju u državnu službu, a koje kao državni službenici ne rade u državnim tijelima.

U dijelu Izvješća uz podnaslov „Prava lokalnih službenika i namještenika“, na str. 106. Vlada Republike Hrvatske napominje da je u međuvremenu proveden kontrolni inspekcijski nadzor u Gradu V. o čemu je načinjen zapisnik koji je dostavljen subjektu nadzora.

10. Lokalna samouprava

U podnaslovu „Lokalna samouprava“, na str. 109. i dalje, navedeno je da se pritužbe građana koje je primio pučki pravobranitelj pretežito odnose na povredu prava iz područja komunalnih djelatnosti (opskrba pitkom vodom, naknade za uređenje voda, komunalna naknada, buka u naseljenom mjestu, korištenje grobnog mjesta).

U vezi s navedenim Vlada Republike Hrvatske ističe da poslovi komunalnog gospodarstva spadaju u samoupravni djelokrug jedinica lokalne samouprave, te su sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/2001, 60/2001, 129/2005, 109/2007, 125/2008 i 36/2009) općine i gradovi samostalni u odlučivanju o poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i navedenim Zakonom.

Konkretno, u odnosu na poslove komunalnoga gospodarstva nadzor zakonitosti općih akata, koje u samoupravnom djelokrugu donose predstavnička tijela općina i gradova, obavljaju uredi državne uprave u županijama i nadležna središnja tijela državne uprave, svako u svojem djelokrugu, slijedom čega navedeni poslovi nisu predmetom nadzora Ministarstva uprave.

Vežano za navode u Izvješću da je potrebno ustrojiti redovni nadzor nad odlukama koje donose neovlaštena tijela, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na to da Ministarstvo uprave u okviru svojeg zakonom propisanog djelokruga provodi kontinuirani nadzor nad zakonitošću rada i akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nadzor se provodi, ne samo povodom pritužbi građana, ili na inicijativu predstavničkog tijela i pojedinih članova toga tijela, te na inicijativu općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana, već Ministarstvo uprave redovno provodi i neposredan upravni nadzor u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tako je u 2010. godini proveden neposredan upravni nadzor u 19 jedinica.

11. Socijalna skrb, obiteljsko-pravna zaštita i skrbništvo, roditeljne i roditeljske potpore

U vezi s dijelom pod podnaslovom „Obiteljsko-pravna zaštita i skrbništvo“, u kojem se navodi i obrazlaže potreba drukčijeg pravnog uređenja instituta skrbništva u Obiteljskom zakonu, Vlada Republike Hrvatske ističe da je pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti osnovana Radna skupina za izradu analize učinaka primjene Obiteljskog zakona, s prijedlogom preporuka za njegovo unaprjeđenje. Radna skupina je od sudova prikupila podatke o primjeni Obiteljskog zakona, a u tijeku je prikupljanje podataka od centara za socijalnu skrb, te će se pribaviti i drugi relevantni podaci od stručnih i znanstvenih institucija. Temeljem prikupljenih rezultata, analize važeće zakonske regulative,

te dosadašnje sudske prakse, donijet će se preporuke za otklanjanje eventualnih nejasnoća i dvojbi u primjeni Obiteljskog zakona te unaprjeđenje pojedinih zakonskih rješenja. Radna skupina je uočila potrebu unaprjeđivanja zakonske regulative u području instituta skrbništva, kako bi se zaštita prava osoba lišenih poslovne sposobnosti u potpunosti uskladila sa zahtjevima Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom. Složenost uređivanja ovog područja na normativnoj te institucionalnoj i provedbenoj razini iziskivat će sustavan rad dugoročne naravi kako bi se postigli odgovarajući učinci primjene propisa.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da su Strategijom razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016., koja je prihvaćena 2. travnja 2011. godine, predviđene sljedeće mjere:

- Reforma obiteljskog zakonodavstva (analiza primjene Obiteljskog zakona u području zaštite prava djeteta i skrbništva, izrada Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Obiteljskog zakona, izrada prijedloga propisa koje je potrebno uskladiti s navedenim Nacrtom prijedloga zakona, izrada prijedloga ustroja sudova i drugih institucija koje sudjeluju u provedbi zakona, te izrada prijedloga edukacije sudaca i drugih stručnjaka koji sudjeluju u provedbi zakona) s rokom provedbe 2011. - 2016. godine;

- Unaprjeđenje rada sustava socijalne skrbi u području obiteljsko-pravne zaštite u okviru poboljšanja materijalnih i postupovnih odredbi Obiteljskog zakona, te preciznijeg određivanja pitanja nadležnosti, u okviru kojeg je predviđeno i poboljšanje zakonskih odredbi koje se odnose na skrbništvo nad odraslim osobama, s ciljem poštivanja njihovih ljudskih prava, a s rokom provedbe 2012. godine.

U dijelu Izvješća pod nazivom „Rodiljne i roditeljske potpore i doplatak za djecu“, koji se odnosi na naknadu plaće za vrijeme korištenja prava na skraćeno radno vrijeme radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju, potrebno je naznačiti da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim potporama predmetna građa drugačije i preciznije uređena.

12. Predškolski odgoj, osnovno, srednje i visoko obrazovanje i znanost

Na str. 137. Izvješća navodi se slučaj studentice koja se obratila pučkom pravobranitelju vezano za Odluku Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, kojom je utvrđena obveza podmirivanja troškova državne mature. U navedenom slučaju, pučki pravobranitelj je uputio dopis Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, a u vezi s člankom 23. Pravilnika o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 97/2008) kojim je, među ostalim, propisano da učenici imaju pravo na polaganje prijavljenih ispita u dva ispitna roka, bez obveze plaćanja troškova, a stavkom 2. istoga članka propisano je da pravo iz stavka 1. toga članka redoviti učenik ima dvije godine nakon prestanka statusa redovitog učenika, ako ga dok je bio u statusu redovitog učenika iz opravdanih razloga nije iskoristio. Upravno vijeće Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja donijelo je Odluku o cijeni polaganja državne mature. U Izvješću je navedeno kako je navedenom tijelu preporučeno razmotriti je li točka III. st. 2. Odluke o cijeni polaganja državne mature u koliziji s člankom 23. stavkom 2. Pravilnika o polaganju državne mature, te da preispita svoju odluku kojom je studentici utvrdio obvezu plaćanja troškova polaganja državne mature. Slučaj je uspješno riješen s Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja te je studentici omogućen pristup ispitima državne mature bez obveze podmirivanja troškova. Vlada Republike Hrvatske napominje da je stupio na snagu novi Pravilnik o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 127/2010) koji je odredbom članka 22. stavka 2., među ostalim, propisao besplatno polaganje ispita državne mature u roku od dvije godine nakon

prestanka statusa redovitog učenika, ako ga, dok je bio u statusu redovitog učenika, iz opravdanih razloga nije iskoristio.

U vezi s upisom na visoka učilišta, Vlada Republike Hrvatske ističe da je člankom 4. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, br. 123/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 4/2007 i 45/2009) propisano, između ostalog, da akademska samouprava na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj obuhvaća utvrđivanje pravila studiranja i upisa studija. Sukladno tome, visoka su učilišta svojim odlukama prihvatila rezultate državne mature kao uvjet za upis na studij. Ispite državne mature mogu polagati i kandidati za upis na studij koji su svoje četverogodišnje srednje obrazovanje završili u Republici Hrvatskoj prije 2010. godine. Također, visoka učilišta mogu propisati posebne uvjete upisa na studij za kandidate koji su završili svoje srednjoškolsko obrazovanje prije 2010. godine, a koji su navršili 24 godine.

13. Ocjene i prijedlozi

U petom dijelu Izvješća u podnaslovu „Uprava i građani“, na str. 153., navodi se da uz neažurnost postoje i drugi problemi neučinkovitosti i nekvalitetnog rada upravnih tijela u izvršavanju drugih upravnih funkcija, kao što su praćenje stanja u resoru, predlaganje zakona, politika i mjera, u obavljanju upravnog i inspekcijskog nadzora, te se nadalje navodi da sve ukazuje na to da u provedbi reforme uprave ima još mnogo posla, kako u prilagodbi i poboljšanju normativnog okvira, tako i u njegovoj primjeni.

U svezi s poboljšanjem normativnog okvira, u odnosu na izvršavanje funkcije praćenja stanja u resoru, Vlada Republike Hrvatske napominje da se novim Nacrtom prijedloga zakona o sustavu državne uprave (koji je izrađen i u tijeku je rasprava u Ministarstvu uprave), sukladno Strategiji reforme državne uprave za razdoblje 2008. - 2011., uz ostalo, predlaže detaljnije urediti pitanje sustavnog praćenja učinaka provedbe zakona i drugih propisa (prikupljanjem podataka, obavijesti i izvješća od drugih tijela i pravnih osoba koje neposredno provode zakone i druge propise, izradom analiza o učincima njihove provedbe u odnosu prema očekivanim rezultatima, te redovitim izvještavanjem nadležnih tijela o provedbi, odnosno učincima provedbe zakona i drugih propisa), a kako bi se na temelju ostvarenih učinaka moglo procijeniti da li postavljene norme ostvaruju očekivane rezultate u ciljanom području te po potrebi revidirati utvrđenu politiku.

Vlada Republike Hrvatske također upozorava na grešku u petom dijelu Izvješća, u podnaslovu „Uvjeti rada i razvoj institucije“, u kojem se navode sredstva osigurana za rad Ureda pučkog pravobranitelja za 2010. godinu.

Naime, u Državnom proračunu za 2010. godinu bila su osigurana sredstva za aktivnosti i projekte Ureda pučkog pravobranitelja, kako slijedi:

12 005 Ured pučkog pravobranitelja	Tekući plan 2010.	Plaćeno 1.2010.- 12.2010.	Indeks
	kuna	kuna	%
A 649000 Izvršna i upravna administracija	7.569.982	7.733.967	102,17
A 649004 Međunarodna suradnja	43.500	43.404	99,78

K649011 IPA-Nabava uredske opreme	267.834		
UKUPNO	7.881.316	7.777.371	98,68

Stoga Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim iznose planiranih i izvršenih sredstava Državnog proračuna za 2010. godinu u Izvješću o radu pučkog pravobranitelja, ispraviti i uskladiti s podacima iz sustava Državne riznice.

Za svoje predstavnike koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. Darka Milinovića, dr. med., potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra zdravstva i socijalne skrbi, mr. sc. Božidara Pankretića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Tomislava Karamarka, ministra unutarnjih poslova, Davorina Mlakara, ministra uprave, mr. sc. Martinu Dalić, ministricu financija, Branka Bačića, ministra zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Tomislava Ivića, ministra obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti, obrazovanja i športa, mr. Antu-Zvonimira Golema, državnog tajnika u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Stanka Janića i Branka Mučnjaka, državne tajnike u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, mr. sc. Zorana Pičuljana, Tatjanu Vučetić i Baricu Novosel, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, Ivicu Buconjića, državnog tajnika u Ministarstvu unutarnjih poslova, Pavla Matičića, državnog tajnika u Ministarstvu uprave, dr. sc. Zdravka Marića, državnog tajnika u Ministarstvu financija, Josipu Blažević Perušić, državnu tajnicu u Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, mr. sc. Stjepana Adanića, državnog tajnika u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Želimira Janjića, državnog tajnika u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Tatjanu Katkić Stanić, ravnateljicu u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Annu Mariju Radić i Marka Brajka, ravnatelje u Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Zdenka Žunića, ravnatelja u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i Vesnu Hrvoj Šić, ravnateljicu u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

 Branka Klesorčić iur.